

Tusentals timmars stängsling

Rovdjursföreningen stolpar på med sitt framgångsrika arbete att sätta upp rovdjursstängsel – ett uppskattat och roligt sätt att hjälpa både rovdjur och tamdjursägare.

Foto: Uffe Stridsberg

Stängsling i Ockelbo 2004. Leif Holst till vänster och Petter Hillborg i mitten från Rovdjursföreningen hjälper Christer Stahre vid Åkrarna i Ockelbo. Petter håller på att göra ett avslut på tråden med en låsögla mot en passage in i hagen.

För många år sedan började Svenska Rovdjursföreningens medlemmar att aktivt hjälpa drabbade tamdjursägare med att sätta upp säkra rovdjursstängsel. Med växande varg- och lodjursstammar ökade även rovdjurens skador på inhägnade tamdjur och många ville hjälpa till med att minska de konflikter som uppstod.

Grundidén var och är att öka acceptansen för rovdjur genom att hjälpa de som direkt drabbas i rovdjurens spår. Med flera års erfarenheter kan vi nu konstatera att det var

en mycket lyckad idé! Resultatet är inte bara färre angrepp utan också en ökad förståelse mellan olika intressegrupper.

DE STÄNGSEL SOM används rekommenderas av Viltskadecenter och anses vara väldigt rovdjursssäkra även om man aldrig kan garantera säkerhet till hundra procent. Den som vill sätta upp rovdjursstängsel runt sina tamdjur kan söka bidrag till stängslet hos länsstyrelsen. Efter beviljat bidrag kan de söka hjälp med uppförandet av Svenska Rovdjursföre-

ningen. Rovdjursföreningen erbjuder dock ingen ”färdig produkt” utan frivilliga medlemmar ställer upp och hjälper till som ren arbetskraft.

Arbetsuppgifterna varierar men oftast består de i att sätta upp trästolp, montera fast isolatorer och dra eltråd. Rovdjursstängsel är inte svåra att sätta upp, men som så mycket annat är det tidskrävande. Förra året bidrog föreningens frivilliga stängslande med 1724 arbetstimmar! För den enskilde tamdjurshållaren innebär det ofta en stor avlastning när han eller hon får hjälp med arbete som

annars skulle ta denne upp till en vecka att utföra själv. Blir arbetet inte färdigt under en dag kan man eventuellt få hjälp med ytterligare en dags arbete.

ÄVEN OM DET är förhållandevis lätt att sätta upp dessa rovdjursstängsel så krävs det lite kunskap. Flera av föreningens medlemmar har därför varit på Grimsö där Viltskadecenter håller kurser. Som nybörjare ska man dock inte vara rädd, det finns alltid någon erfaren person med vid stängslingarna och man lär sig snabbt. Många av momenten kräver ingen större teoretisk kunskap utan tar bara tid och kraft i anspråk.

STÄNGSLINGSVERKSAMHETEN LEDER INTE bara till minskade antal rovdjursangrepp på tamdjur, utan även till många goda möten mellan tam-

djursägare och rovdjursvänner med ökad förståelse för varandra, ökad förståelse för rovdjuren och förhoppningsvis även minskad illegal jakt. Regionala stängslingsgrupper finns numera i Uppsala, Gävleborg och Östergötlands län.

Att bidra med sin tid och kraft som stängslare är en enkel och mycket god gärning. Tack alla ni som var med och stängslade under 2004, och nya stängslare – välkomna!

KAROLINA GRANATH

Är du intresserad av att hjälpa till eller kanske rent av vill få hjälp med att sätta upp ett rovdjursstängsel? Hör av dig till SRF: s stängselsamordnare Sven-Olof Löfgren (tel.nr. sid 3).

Bra information om rovdjursstängsel finns hos Viltskadecenter. Tel: 0581-92070, www.viltskadecenter.com

Fakta/hur det började

1984 tog vargen får i Mackartjärn i södra Finnskoga. Föreningen Våra Rovdjur, som tillsammans med Varggruppen var Svenska Rovdjursföreningens föregångare, försökte stänga ute vargen med vanligt elstängsel. Det hindrade inte vargen. 1985 byggdes det första femtrådiga stängslet i Lomma med projektbidrag från WWF. Idén var att stängslet är så glest att vargen skall lockas att krypa. 1986 bidrog WWF med två nya stängsel till Värmland och Våra Rovdjur gjorde jobbet. 1987 monterades ett befintligt fårstängsel med två el-trådar på Kroppefjäll i Dalmland. 1989 utgick det första statliga bidraget och Länsstyrelsen bidrog med pengar till ett stängsel i Hälsingland. Medlemmar från jägarna och Våra Rovdjur gjorde jobbet. Många riksdagsmän motionerade om bidrag till rovdjursstängsel. Här sågs varg gå utanför stängslet utan försök att ta sig in. 1990 gavs första stängselbidraget från Naturvårdsverket till Värmland. Föreningen satte upp ett stängsel på Björkåsen i Vittsand.

KÄLLA:
KENT-ÅKE GUSTAVSSON

Foto: Karolina Granath

Stängsling i Väse i Värmland 2003

Kort om stängsling

De hittills vanligaste sätten att stängsla rovdjursäkert är med femtrådigt elstängsel eller med fårnät kompletterat med en eltråd ovan fårnätet och en strax ovanför marken på utsidan.

Den nedersta tråden på ett femtrådigt stängsel ska aldrig sitta högre upp från marken än 20 centimeter.

Stängslets höjd är vanligtvis mellan 100 och 110 centimeter.

Anledningen till att stängslen inte är särskilt höga är att man av erfarenhet känner till att vargar inte hoppar, de kryper eller gräver sig in. Lodjur är däremot svårare att stänga ute, de är mindre och ja – katter.

Att tänka på:

- Diken och vägspår ska fyllas igen.
- Stora stenar och träd som kan användas som hoppavsats för till exempel lodjur skall om möjligt avlägsnas.
- Så raka linjer som möjligt bör eftersträvas.
- Spänningen på elstängsel skall alltid vara minst 4500 volt.
- Bidrag kan sökas hos länsstyrelsen.

	Dagar	Timmar	Yta/ha
Närke	9	792	15
Värmland	1	8	1,5
Gävleborgs län	11	680	55
Dalarna	2	84	17
Uppland	3	160	12
Totalt	26	1724	100,5

Rovdjursstängslingar utförda av Svenska Rovdjursföreningen under år 2004.

Källa Naturvårdsverket, bearbetning Jonas Hägglund

Platser för utförda rovdjursstängslingar 1985-2004. Röda prickar visar stängslingar under 2004 och grå prickar stängslingar tidigare år. Röd prick med svart kant betyder platser där Rovdjursföreningen stängslat fler än en gång.